

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Martina Piovarsyho a JUDr. Štefana Harabina na neverejnom zasadnutí konanom dňa 17. januára 2017 v Bratislave, v trestnej veci proti obžalovanej **M. P. - Z.** pre pokračovací prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. takto

r o z h o d o l :

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. trestná vec obžalovanej **M. P. - Z.** pre pokračovací prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., vedená na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 5T 34/2016 sa tomuto súdu **n e o d n í m a**.

O d ô v o d n e n i e

Obžalobou prokurátora Okresnej prokuratúry Nitra zo dňa 31. marca 2016 sp. zn. 4Pv 4/14/4403, podanej Okresnému súdu Nitra dňa 1. apríla 2016 je obžalovaná **M. P. - Z.** trestne stíhaná pre pokračovací prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

v časovom období od mesiaca apríl 2008 do mesiaca júl 2008 v N., vystupujúc v mene firmy **H. P. - D.** so sídlom v P., ako sprostredkovateľa nákladnej prepravy tovaru, telefonicky alebo faxom objednala prepravu tovaru s tým, že následne po jej realizácii boli prepravcami vystavené faktúry a to:

- firmou **E. G. - G. T.** so sídlom N. Z. faktúra číslo 2008/83 vystavená dňa 13.3.2008 vo výške 7 140,-Slovenských korún (237,- €),
- firmou **J. P. - B.** so sídlom N. M. V., faktúra číslo 0800177 vystavená dňa 12.4.2008 vo výške 8 330,- slovenských korún (276,50 €) a faktúra číslo 0800267 vystavená dňa 28.5.2008 vo výške 3 570,- slovenských korún (118,50 €),

- firmou S. J. R. so sídlom T., faktúry pod číslami 1804238 vystavená dňa 22.4.2008, 1804238 vystavená dňa 22.4.2008, 1804372 vystavená dňa 2.5.2008, 1804431 vystavená dňa 5.5.2008, 1805093 vystavená dňa 15.5.2008, 1805299 vystavená dňa 30.5.2008, vystavená dňa 4.6.2008, 1805381 vystavená dňa 6.6.2008, 1806098 vystavená dňa 13.6.2008, 1806142 vystavená dňa 16.6.2008, 1806231 vystavená dňa 20.6.2008, 1806234 vystavená dňa 20.6.2008, 1806249 vystavená dňa 23.6.2008, 18066283 vystavená dňa 24.6.2008, 1806331 vystavená dňa 30.6.2008, 1806344 vystavená dňa 30.6.2008, 1806426 vystavená dňa 4.7.2008, 1807043 vystavená dňa 7.7.2008 a 1807088 vystavená dňa 14.7.2008, v celkovej výške 602 304,15 slovenských korún (19 992,83 €),
- firmou J. Š. so sídlom N. B., faktúra číslo 080064 vystavená dňa 13.6.2008 vo výške 27 027,55 slovenských korún (897,15 €),

k úhrade ktorých však nedošlo a to napriek tomu, že zo strany prvotných zadávateľov objednávok a odberateľov prepravy tovaru, pre ktorých M. P. - Z. jej realizáciu takto v mene firmy H. P. - D. so sídlom v P. sprostredkovala, k jej úhrade, ale už na základe fakturácie firmy M. C. so sídlom v S., patriacej M. P. - Z. v jej prospech došlo, čím táto svojím konaním spôsobila celkovú škodu vo výške 648 371,70 slovenských korún (21 521,99 €).

Zákonná samosudkyňa Okresného súdu Nitra vydala v predmetnej veci trestný rozkaz z 24. mája 2016, sp. zn. 5T/34/2016, ktorým bola obvinená M. P.-Z. uznaná vinnou zo spáchania žalovaného pokračovacieho prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. a bol jej uložený trest. Po doručení trestného rozkazu ho obvinená napadla odporom a v nadväznosti na to konajúca samosudkyňa doručila Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky návrh na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 ods. 1 Tr. por. v podstate s odôvodnením, že ako sudkyňa v predmetnej trestnej veci sa síce cíti byť „absolútne nestranná“, avšak s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Ndt 16/2016 v inej trestnej veci rovnakej obvinenej má za to, že by mala byť aj predmetná trestná vec Okresnému súdu Nitra odňatá.

Následne Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 22. septembra 2016, sp. zn. 5Ndt 18/2016 rozhodol, že sa trestná vec obvinenej M. P.-Z. okresnému súdu neodníma.

V nadväznosti na to obvinená dňa 28. októbra 2016 doručila Okresnému súdu Nitra návrh na odňatie veci tomuto súdu a jej prikázanie inému súdu toho istého druhu a stupňa. V odôvodnení návrhu poukázala na skutočnosť, že iná trestná vec pôvodne vedená na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 33Tk/1/2016 bola tomuto súdu uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Ndt 16/2016 odňatá a prikázaná Okresnému súdu Banská Bystrica. V tejto veci je spoluobžalovaná so svojou matkou a bratom. Za takejto situácie, podľa jej názoru ju bude „každý sudca brať ako neoddeliteľnú súčasť rodiny Z. a nie ako jednotlivca“. V danej súvislosti obvinená poukázala aj na návrh samosudkyne na odňatie a prikázanie veci.

V ďalšej časti návrhu obvinená citovala niektoré časti odôvodnenia rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 6Ndt 16/2016, ktorým bola vec okresnému súdu odňatá a v závere navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky predmetnú trestnú vec odňal Okresnému súdu Nitra a prikázal túto inému súdu toho istého druhu a stupňa.

S poukazom na návrh obvinenej M. P.-Z. bola predmetná trestná vec v zmysle § 23 ods. 1 Tr. por. dňa 14. decembra 2016 predložená na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade návrhu obžalovanej M. P.-Z. preskúmal predložený spisový materiál a zistil, že jej návrh na odňatie a prikázanie veci nie je dôvodný.

Predovšetkým treba zdôrazniť, že obvinená podala svoj návrh na odňatie a prikázanie veci bezprostredne po doručení uznesenia najvyššieho súdu v predmetnej trestnej veci z 22. septembra 2016, sp. zn. 5Ndt 18/2016, ktorým bolo rozhodnuté, že predmetná trestná vec sa Okresnému súdu Nitra neodníma (na základe návrhu zákonnej samosudkyne na odňatie a prikázanie veci).

V odôvodnení tohto rozhodnutia najvyšší súd okrem iného uviedol:

„V posudzovanej veci dôvodom na odňatie veci zákonnej sudkyňi má byť vylúčenie všetkých sudcov okresného i krajského súdu z vykonávania úkonov trestného konania poukázaním na iné rozhodnutie najvyššieho súdu v inej trestnej veci, kde je trestne stíhaná spolu s ďalšími osobami aj M. P. – Z.. Podľa zistenia najvyššieho súdu však taký stav v posudzovanej veci nenastal. Dôvody, pre ktoré je sudca vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, sú taxatívne uvedené v ustanovení § 31 ods. 1 až 3 Tr. por. Podmienkou na vylúčenie sudkyne je teda preukázanie aspoň jedného z tam uvedených dôvodov. V predložennom návrhu na odňatie však žiadny taký dôvod nie je uvedený a nezistil ho ani najvyšší súd. Samotná samosudkyňa v návrhu uviedla, že sa cíti absolútne nestranná, pritom ani obvinená v priebehu doterajšieho konania na príslušnom súde nemala žiadne výhrady voči konajúcej samosudkyňi. Na veci nemôže nič zmeniť ani v návrhu spomenuté rozhodnutie najvyššieho súdu v inej trestnej veci. V tejto súvislosti najvyšší súd pripomína, že inštitút odňatia a prikázania veci „tzv. delegácia“ sa nesmie stať prostriedkom na porušenie práva obvineného na zákonného sudcu.“.

Takéto odôvodnenie rozhodnutia je v celom rozsahu aktuálne aj pri odôvodnení odmietnutia návrhu na odňatie a prikázanie posudzovanej veci obvinenej M. P. - Z. a najvyšší súd naň poukazuje, bez potreby toto odôvodnenie opakovať. V danej súvislosti nad jeho rámec treba zdôrazniť najmä tú skutočnosť, že rozhodnutie o odňatí veci v inej trestnej veci rovnakého obvineného neznamená *ipso facto* automatickú delegáciu každej ďalšej trestnej veci vedenej na rovnakom súde.

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa, o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Vo všeobecnosti najvyšší súd opakovane pripomína, že dôležitými dôvodmi v zmysle citovaného zákonného ustanovenia sú najmä také okolnosti, ktoré zabezpečujú zistenie skutkového stavu veci, výchovné pôsobenie trestného konania na obžalovaného i na ostatných občanov a čo najrýchlejšie prejednanie a rozhodnutie veci. Pritom treba prihliadať aj na požiadavku hospodárnosti konania. Dôležitým dôvodom odňatia a prikázania veci môže byť aj skutočnosť, že v konkrétnom prípade môžu u občanov vzniknúť pochybnosti o nezaujatosti miestne príslušného súdu.

V posudzovanej trestnej veci obvinená M. P. - Z. vo svojom podaní neuviedla žiadne námietky voči konkrétnym sudcom Okresného súdu Nitra, ktoré by boli spôsobilé vyvodiť záver o ich zaujatosti. Svoju námietku, že má pochybnosti o nestrannosti sudcov okresného súdu, pretože najvyšší súd v inej trestnej veci (v ktorej bola spolu s ďalšími osobami tiež obžalovaná), rozhodol o jej odňatí Okresnému súdu Nitra a prikázal túto na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Banská Bystrica, nepodložila žiadnou inou konkrétnou skutočnosťou alebo dôkazom, ktoré by mohli v danom prípade spochybňovať objektivitu a nestrannosť sudkyne, ktorá bude v posudzovanej veci rozhodovať, resp. i ostatných sudcov tohto súdu. Súčasťou spisu je aj vyjadrenie sudcov okresného súdu, ktorí sa zhodne vyjadrili, že v predmetnej veci sa necítia byť zaujatí, obžalovanú nepoznajú a teda nemajú k nej žiaden pomer, ktorý by odôvodňoval ich zaujatosť, okrem samosudkyne M., avšak jej návrh na delegáciu nebol najvyšším súdom akceptovaný (uznesenie z 22. septembra 2016, sp. zn. 5Ndt 18/2016). Podozrenia, ktoré obžalovaná vyjadrila voči sudcom tohto súdu, najmä jej tvrdenie, že každý sudca bude voči nej zaujatý len preto, lebo je súčasťou rodiny Z. sú subjektívne a nepodložené.

Najvyšší súd aj v danej veci opakovane pripomína, že ústavným zákonom zo 9. januára 1991, číslo 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd a tiež prijatím Ústavy Slovenskej republiky s účinnosťou od 1. októbra 1992 výrazne stúpol význam ustanovení o príslušnosti súdov a sudcov. Vyplýva to z článku 38 ods. 1 Listiny a článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého „nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon“. Obsahom tejto ústavnej zásady je vo všeobecnejšej rovine aj pravidlo, že vec musí prerokovať ten samosudca (senát) vecne a miestne príslušného súdu, ktorému vec napadla v súlade s vopred stanovených pravidlami obsiahnutými v rozvrhu práce daného súdu. Z takto stanovených pravidiel však môžu existovať výnimky, ale len v odôvodnených a zákonom predpokladaných prípadoch. Pre zákonnú zmenu príslušnosti súdu, t. j. pre výrok, ktorým sa mu konkrétna vec odníma a prikazuje sa inému súdu toho istého druhu a stupňa, musia byť teda splnené tak závažné „dôležité dôvody“, ktoré sú porovnateľné s ústavnou zásadou príslušnosti súdu v zmysle jej článku 48 ods. 1.

V danom prípade takéto dôvody obžalovaná M. P. - Z. vo svojom návrhu na odňatie a prikázanie veci neuviedla a nevyplývajú ani z obsahu trestného spisu. Jedinou okolnosťou, o ktorú svoj návrh na delegáciu opiera, je skutočnosť, že Najvyšší súd Slovenskej republiky

uznesením zo 7. júla 2016, sp. zn. 6Ndt 16/2016, na základe návrhu M. Z. a M. Z. rozhodol o odňatí inej trestnej veci vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 33Tk 1/2016 Okresnému súdu Banská Bystrica.

Napokon najvyšší súd poukazuje na skutočnosť, že obvinená M. P. – Z. z celkom identických dôvodov podala návrh na odňatie a prikázanie veci aj v ďalšej trestnej veci vedenej na Okresnom súde Nitra resp. na Krajskom súde v Nitre (pod sp.zn. 1Nto/15/2016), a to vo veci trestného stíhania pre zločin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. a iné, v ktorej veci Najvyšší súd Slovenskej republiky trestnú vec Krajskému súdu v Nitre neodňal a na odôvodnenie ktorého v plnom rozsahu poukazuje.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že v danom prípade nie sú splnené zákonné podmienky v zmysle § 23 ods. 1 Tr. por. na odňatie veci Okresnému súdu Nitra a jej prikázanie inému okresnému súdu, ako sa toho dožadovala obvinená M. P. - Z., a preto rozhodol tak, že jej trestná vec sa tomuto okresnému súdu neodníma.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave, 17. januára 2017

JUDr. Pavol F a r k a š, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Sylvia Machalová